

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۲۳۱۳

شنبه ۳۰ دی ماه ۱۳۳۱

سال هشتم

شماره مسلسل ۵۸

دوره هفدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۵۸

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه

بیست و سوم دی ماه ۱۳۳۱

فهرست مطالب:

- ۱- طرح صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور - آقایان: اخگر - دکتر شایگان - تولیت - خسرو قشقانی - حاج سید جوادی
- ۳- اعلام وصول شکایتی از طرف وراث دریا بیکگی بوسیله آقای محمد ذوالفقاری
- ۴- بیانات آقای مهندس رضوی راجع باستعفای آقای مکی
- ۵- اعلام آقای معاون وزارت دادگستری جهت حاضر بودن برای جواب سئوالات آقایان خلخالی و صفائی
- ۶- اعلام تصویب صورت مجلس جلسات ۱۶ و ۱۸ دیماه
- ۷- طرح و تصویب پیشنهاد آقای مجد زاده راجع به مسکوت ماندن طرح سه فوری مربوط بتمطیل احتمالی مجلس
- ۸- طرح و تصویب دو فوریت لایحه اختیارات آقای دکتر مصدق
- ۹- تقاضای آقای نریمان دائر به طرح فوریت طرح تقدیمی راجع باعاده اختیارات دیوان محاسبات
- ۱۰- سؤال آقای کهبدر راجع به صدور پروانه چای و جواب آقایان وزیر - اقتصاد ملی و معاون دادگستری
- ۱۱- تقدیم تقاضای طرح لایحه تقدیمی دوره ۱۶ راجع بحمايت مسلولین بوسیله آقای کریمی
- ۱۲- تعیین جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت نه و سی پنج دقیقه صبح برپاست آقای محمد ذوالفقاری (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- طرح صورت مجلس

نایب رئیس - جلسه رسمی است صورت غائبین هجدهم دی ماه قرائت شود

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان: شاپوری - صراف زاده - خسرو قشقانی - مشار امامی امری - نجفی - نبوی - مهندس غروی

اورنگ - دکتر مصباح زاده - منصف

غائبین بی اجازه - آقایان: دکتر

امامی - محمد حسین قشقانی - دادور -

میلائی - پارسا - دکتر ملک کی - راشد -

عبدالرحمن فرامرزی - تولیت -

دیر آمده با اجازه: آقای پوز سر تیب

۳۰ دقیقه -

دیر آمدگان بی اجازه -

آقایان: دکتر فاخر پانزده دقیقه - مهندس -

حسینی ۱۵ دقیقه - دکتر بقائی بیست و پنج

دقیقه - شهاب خسروانی نیم ساعت - زهری نیم ساعت

دکتر سنجابی نیم ساعت - دکتر کیان نیم ساعت -

امیر افشار نیم ساعت - عامری سی و پنج دقیقه -

شوکتی ۳۵ دقیقه - مصدقی ۴۵ دقیقه -

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه

اعتراضی هست؟ آقای حسینی -

مهندس حسینی - بنده تعجب میکنم

که یک ربع ساعت دیر آمده برای بنده

نوشته اند خیال میکنم اشتباهی شده باشد

خواهش میکنم تحقیق فرمائید اگر اشتباهی

شده اصلاح شود -

نایب رئیس - تحقیق میشود آقای

شمس قنات آبادی -

شمس قنات آبادی - در جلسه

گذشته جناب آقای صفائی يك مقدار طولمار

که بوسیله اینجانب - برای مجلس شورای

ملی رسیده بود تقدیم مقام ریاست کردند

در ضمن يك قرآنی اینجا بود که آن قرآن

را اشتباهاً تقدیم کرده اند و حال آنکه

آن قرآن از طرف شهربانی رسیده و در آن

قرآن افسران راهنمایی که جدیداً منصوب

شده اند متمد شده اند که راهنمایی شهر را

منظم کنند امضاء کرده اند و فرستاده بودند

برای من که من با اطلاع مجلس برسانم که

آن کادر سابق راهنمایی را عوض کرده اند

خواستم استدعا کنم که آن قرآن را مسترد

فرمائید -

نایب رئیس - آقای مدرس -

مدرس - تلگرافات - متمددی از تبریز

رسیده است مبنی بر اینکه اهالی تبریز تعطیل

عمومی کرده اند و در تلگرافخانه متحصن

شده اند و ضمن پشتیبانی از جناب آقای

دکتر مصدق تقاضا کرده اند ...

نایب رئیس - این مطلب مربوط به

صورت جلسه نیست اگر نسبت بصورت جلسه

مطلبی دارید بفرمائید -

مدرس - و یکی هم از دانشجویان

ادبیات دانشگاه تبریز رسیده مبنی بر پشتیبانی

از دولت جناب آقای دکتر مصدق

نایب رئیس - این هم مربوط بصورت جلسه

نیست - آقای دکتر فلسفی بفرمائید -

دکتر فلسفی - بنده هم می خواهم

عرض کنم تلگرافات زیادی از کرگان

رسیده مبنی بر پشتیبانی از دولت جناب آقای

دکتر مصدق -

نایب رئیس - آقایان توجه فرمائید

تلگرافات را وقتی که وارد دستور می -

شویم تقدیم میکنند - آقای مهندس رضوی

بفرمائید -

مهندس رضوی - بنده راجع باستعفای

همکار محترم آقای مکی چند جمله عرض

داشتم و قبلاً که مجلس وارد دستور شد هر وقت

اجازه فرمودید عرض کنم -

نایب رئیس - نسبت بصورت مجلس

دیگر اعتراضی نیست؟ (اظهاری نشد) چون

عده کافی برای رای نیست تصویب بصورت مجلس

موکول می شود ببعد

(۲) بیانات قبل از دستور آقایان:

اخگر - دکتر شایگان

تولیت - خسرو قشقانی

حاج سید جوادی

نایب رئیس - یکمده از آقایان

اجازه نطق قبل از دستور خواسته اند آقای

مهندس دماوندی

این مذاکرات مشروح پنجاه و هشتمین جلسه از دوره هفدهم قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

رود آقایان و عطاوفضالا می شوند
بگویند مافقط برای اطلاع از نتیجه
ماندار آمده ایم جواب داده میشود
نیست گفته می شود تلفن کنید هر
باید و یا بوسیله تلفن نتیجه اقدام
بگوید منظره پاسبانهای مسلح و
آقایان در جلو اداره فرمانداری
می شود که جمعیت بیشتری متوجه شده
اصرا برآمدن فرماندار میکنند
اول سنک و آجر بطرف جمعیت پرت
و این عمل باعث تشدید احساسات
می شود پاسبانها هم شروع بتیراندازی
و بعد از مجروح شدن ده دوازده
نفر که بعضی احتمال می دهند بیش
تر بقتل رسیده باشد گاز اشک آور
می کنند

قانونی مأمورینی که غفلت در انجام وظیفه
نموده اند متوجه میسبونی برای رسیدگی
باین امر اعزام فرموده اند که فعلا مشغول
تحقیقات هستند
و خبر دیگر اینکه حضرت آیت الله
بروجردی قصد عزیمت بنجف اشرف را
دارند کذب محض است و چنانچه خدای
نخواستہ چنین فکری پیش آید وظیفه ملت
مسلمان ایران است که با استدعا و خواهش
مانع از این اقدام بشود و این افتخار را از
دست ندهد
ضمناً دو فقره طومار از قم رسیده
راجع بهضار شرکت نسوان در انتخابات
که تقدیم مقام ریاست مینمایم
نایب رئیس - چهار دقیقه از وقت
باقی است آقای خسرو قشقائی

خسرو قشقائی - بنده عرایض زیادی
نداشتم چون شب گذشته از شیراز مراجعت
کرده ام لازم بود بعضی آقایان نمایندگان
برسانم که در شهر شیراز آباده فیروز
آباد فسا بوشهر و بهمان و سایر شهرهای
جنوب ایران برای پشتیبانی از دولت جناب
آقای دکتر مصدق تعطیل عمومی اعلام
کرده اند و با کمال نظم و آرامش پشتیبانی
خودشانرا نسبت بدولت جناب آقای دکتر
مصدق ابراز کرده اند چون بنده از جنوب
می آمدم از بنده خواستند که پشتیبانی حقیقی
مردم جنوب ایران را از دولت جناب آقای
دکتر مصدق بعضی نمایندگان محترم مجلس
شورای ملی و ملت ایران برسانم و واقفاً
مردم جنوب بدون استثناء پشتیبان دولت
آقای دکتر مصدق هستند البته بعضی اشخاص
هستند که مخالف هستند و آنها تعدادشان
بسیار کم است و وضعیتشان هم روشن است
و از ترس مردم کوچکترین تظاهری هم
نمی توانند بر علیه دولت جناب آقای دکتر
مصدق بکنند عرایض بنده همین بود
تلگرافات و طومارهایی هم رسیده بود چون
بنده وقت نداشتم نتوانستم بیاورم تقدیم
مجلس کنم انشاء الله در جلسه بعد تقدیم مقام
ریاست خواهد شد

نایب رئیس - آقای حاج سید
جوادی
حاج سید جوادی - می خواهم
ادعائی بکنم که تا کنون کسی این ادعا را
نکرده و البته مایه تعجب است و شکفت
آقایان ولی در عین حال شبیه بلغزومعه چون
معما حل شود آسان شود دلیلش هم بسیار
واضح و احتیاجی هم بتوضیح زیادی ندارد
و آن عبارت از این است که هر وقتی من
مخالفت کردم با جناب آقای دکتر مصدق
بدانید که باید مخالفت کرد جهتش هم معلوم
است برای اینکه بوزن مصدق دست من
است مصدق را ملت می خواهد و من هم میان
ملت هستم ملت می خواهد هر وقت ملت
نیخواست من هم نمی خواهم پس حالا کمی

خواهم ملت می خواهد و ضمناً چند تلگرافی
از فزوین رسیده راجع پشتیبانی و دادن
اختیارات بجناب آقای دکتر مصدق که تقدیم
مقام ریاست میکنم و وقت آقایان را هم تصبیح
نمیکنم (احسن)

**(۳- اعلام وصول شکایتی
از طرف وراثت دریایی بوسیله
آقای محمد ذوالفقاری)**
نایب رئیس - وارد دستور میشویم
قبل از اینکه آقای مهندس رضوی بیاناتی
بفرمایند عریضه ایست از وراثت دریایی
توسط اینجناب تقدیم مجلس شورای ملی
شده مربوط بمطالبات از کمیانی شبلات
که بکمسیون عرایض ارجاع می شود
آقای مهندس رضوی بفرماید

**(۴- بیانات آقای مهندس
رضوی راجع باستعفای
آقای مکی)**
مهندس رضوی - بنده تشکر
میکنم از مقام ریاست که ببنده اجازه فرمودند
بنده عرایض مفصلی ندارم بطوریکه خاطر
نمایند گان محترم مستحضراست طبق مواد
صریح آئین نامه استعفائیکه از طرف یکی
از نمایندگان تقدیم می شود بایستی در جلسه
علنی مجلس شورای ملی با اطلاع نمایندگان
برسد و بعد طبق همان مواد رفتار خواهد
شد پس از اینکه همکار محترم آقای مکی
نمایند طهران در جلسه علنی گذشته
استعفایشانرا تقدیم کردند بطوریکه آقایان
اطلاع دارند از طرف اکثر همکارانشان
اقداماتی برای قانع کردن ایشان بعمل
آمد (صحیح است) و فراکسیون نهضت
ملی هم باتفاق این تصمیم را گرفته اند که
بایستی با ایشان ملاقاتی بشود و از ایشان
رفع دل سردی و کدورتی که حاصل شده است
بعمل بیاید و مجلس مجدداً برگردند از
این جهت در خدمت همکاران محترم آقای
دکتر شایگان، آقای دکتر سنجابی، آقای
دکتر معظمی، آقای مهندس زیر کزاده، آقای
دکتر بقائی، آقای اخگر و آقای مجد زاده
خدمت ایشان رفتیم و با ایشان صحبت کردیم
و پس از مذاکراتی ایشان باینجناب اختیار
دادند که فعلا استعفانامه شانرا مسکوت
بگذاریم (صحیح است) تا مجدداً ایشان
مطالعه کنند البته دوستان دیگری که در
مجلس دارند و همچنین موکلین طهران که
با ایشان تماسهایی گرفته اند بالاخره تصمیم
قطعی ایشان اعلام بشود بنده در اینخصوص
دیگر عرضی ندارم همینقدر بابتند کراً عرض
کنم که همه مردم ایران از زحماتی که در
موقع حساس آقای حسین مکی عهده دار
شده اند (صحیح است) و یک موقعی
کشور احتیاج بفاکاری داشته ایشان با
جدیت از تصویب شدن یک قرارداد بسیار
خطرناک عملاً جلو گیری کرده اند یعنی با
سایر نمایندگان که در این زمینه در آن
موقع اقداماتی را لازم می دانسته اند ایشان

هم نهایت همکاری را کرده اند این است که
ملت ایران ابداً راضی نیست که ایشان استعفا
بدهند (صحیح است) آقایان نمایندگان
انتظار دارند که ایشان برگردند
ناظرزاده - انشاء الله برمیگردند
دکتر معظمی - نمایندگان انتظار
دارند که ایشان برگردند

**(۵- اعلام آقای معاون
وزارت دادگستری جهت
حاضر بودن برای جواب
سؤالات آقایان خلخالی
و صفائی)**
نایب رئیس - آقای معاون وزارت
دادگستری

معاون وزارت دادگستری -
(دکتر ملک اسمعیلی) عرض کنم
سؤالی جناب آقای صفائی راجع بسلب
صلاحیت از قضات کرده بودند و همچنین
سؤالی آقای خلخالی راجع بتعمیل مال الاجاره
ها کرده بودند چون یک هفته بموجب ماده
۱۶۹ آئین نامه راجع بجواب سؤالات
وقت پیش بینی شده است بنده خواستم
عرض کنم که برای جواب سؤالات آقایان
حاضر خواهم میکنم که در صورت مجلس
قید شود (احسن)

**(۶- اعلام تصویب صورت
مجلس جلسات شانزده و
هیجده دیماه ۱۳۳۱)**
نایب رئیس - از مواعیت استفاده
میکنم و تصویب صورت جلسات ۱۶ و ۱۸
دیماه اعلام می شود
**(۷- طرح و تصویب پیشنهاد
آقای مجد زاده راجع به
مسکوت ماندن طرح سه فوری
مربوط به تعطیل
احتمالی مجلس)**
نایب رئیس - طرح سه فوری
تقدیمی آقایان نمایندگان مطرح است
یک پیشنهادی از طرف آقای مجد زاده
رسیده که مسکوت بماند قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم طرح تقدیمی آقایان
نمایندگان در جلسه سابق که نسبت بفوریت
آن مذاکره بعمل آمده مسکوت بماند
نایب رئیس - آقای مجد زاده
مجد زاده - عرض کنم پیشنهاد
بنده مبنی بر مسکوت ماندن
این طرح نه از جهت اطمینانی است که کرا را
از طرف دولت داده شده است برای اینکه
دولت در صدد تعطیل و فلج کردن مجلس
شورای ملی نیست بلکه اساساً این تصور برای
بنده مشکل است که دولت بتواند ذاتاً یا
بموجب اختیاراتی که از طرف مجلس شورای
ملی باو تفویض شده است موجب تعطیل
مجلس بشود زیرا مسلم است که دولت ذاتاً

چنین اختیاری نداشته و ندارد و اما بموجب اختیارات از طرف مجلس شورای ملی هم نمی تواند اقدام چنین عملی کند چرا ؟ برای اینکه بموجب یکی از اصول قانون اساسی مشروطیت جز آویا کلا تعطیل بردار نیست و حتی بنده معتقدم که خود مجلس شورای ملی هم جز ایام و اوقاتی که بموجب قانون اساسی باو حق اجازة تعطیل داده شده نمی تواند مجلس شورای ملی را بنوعی از اجزاء تعطیل کند (صحیح است) و قتیکه اختیارات خود چنین اختیاری را نداشته بطریق اولی و کیل و یا کسی که از طرف او اختیار دار خواهد شد چنین اختیاری را ندارد (صحیح است) بطوریکه عرض کردم اساساً این تصور برای بنده قانوناً مشکل است و اما بنده هم با توجه بقانون انتخابات و با مطالعه ماده اول این توهم برام ایجاد شد که شاید با ۱۷۲ نفر که تعداد کل نمایندگان تعیین شده یک چنین توهمی پیش آمد کند و تصور می کنم که برای تقدیم کنندگان طرح هم همین توهم پیش آمده باشد و بدیهی است که آقایان هم هیچگونه نظری نداشته و در نظر اول توجه بماده اول قانون انتخابات این توهم را پیش می آورد ولی با توجه بماده ۶۲ همین قانون که میگوید بقیه انتخابات دوره هفدهم وادوار بعد مطابق این قانون انجام میگیرد و با توجه باینکه در ذیل ماده ۶۳ این قانون قید شده باینکه در نقاطی که انتخابات دوزده هفدهم انجام گرفته تجدید انتخابات نمیشود ۳۶ نفر عمده ای را که بر تعداد نمایندگان افزوده شده با حسابی که از روی جدول بعمل آمده ۲۴ نفر مربوط بنقاطی است که انتخابات آن انجام شده (صحیح است) بنا بر این (امامی آهری - آقای مجد زاده توجه باین هم فرمائید) با اجرای قانون انتخابات در بقیه دوره هفدهم فقط ۱۲ نفر نماینده زیاد تر از ۱۳۶ نفر انتخاب خواهد شد که با جمع ۱۳۶ نفر مجموعاً در دوره هفدهم مطابق این قانون و این جدول ۱۴۸ نفر نماینده انتخاب خواهد شد که نصف بعلاوه یک آنهم ۷ نفر است که تا حالا ۸۰ نفر نماینده انتخاب شده است یعنی از لحاظ قانون هم نگرانی نیست گو اینکه اگر صراحتاً یک ماده ای ذکر می شد که بموجب تعطیل مجلس میشد چنین چیزی بموجب قانون اساسی امکان نداشت و دولت چنین عملی نمیتوانست بکند خصوصاً که این توهم اصلاً در قانون انتخابات نیست از این جهت بنده تقاضا کردم که آن طرح مسکوت بماند و استیفا می کنم که آقایان امضاء کنندگان طرح هم موافقت کنند (احسن است)

نایب رئیس - آقای دکتر بقائی
دکتر بقائی - البته آقایان نمایندگان محترم بخاطر دارند که در چند روز قبل این طرحی که الان رویش پیشنهاد مسکوت داده شده در اینجا مطرح شد و در موقفیکه اینجا مطرح شد گفته شد که طرح خوبی است ولی تحصیل حاصل است و بدیهی است و احتیاجی برآی ندارد و آقای وزیر کشور هم فرمودند که دولت نظری در

این کار نداشته است و خیال بستن مجلس یا تعطیل یا فلج کردن مجلس را نداشته است بعداً هم جناب آقای دکتر مصدق در نامه ای که بمجلس نوشتند این موضوع را تأیید کردند که چنین نظری در بین نبوده است روی نامه ای هم که ایشان بمجلس نوشته بودند مجلس با اتفاق آراء بایشان رأی اعتماد داد ولی متأسفانه جریانات بعد نشان داد که یک چیزی را که توهم می گفتند اینقدر راهم توهم نبوده است البته همکار عزیز ما آقای مجد زاده که ازو کلای برجسته دادگستری هستند اینجا استدلالهایی کردند که از لحاظ استدلال بسیار صحیح و پسندیده بود و کسی نمی تواند حرفی بزند ولی بدبختانه خود دولت با عملش تمام استدلالهای ایشان را ضعیف کرده و از بین برده است بجهت اینکه بعد از اینکه در مجلس گفته شد تحصیل حاصل است و چنین خیالی نبوده است و بعد از اینکه آقای وزیر کشور هم همین توضیح را دادند و بعد از اینکه جناب آقای دکتر مصدق نامه نوشتند بمجلس و تصریح کردند که چنین خیالی نبوده است و روی آن نامه هم رأی اعتماد گرفتند و قضیه خاتمه یافته تلقی می شد بهیچوجه دلیلی نداشت که این موضوع را بعنوان تبصره ماده واحده مربوط باختیارات دوباره بر گردانند بمجلس (مجد زاده - بنده تبصره راهم لازم نمی بینم) (دکتر شایگان - در موقفیکه آن لایحه مطرح می شود بحث فرمائید) چون این تبصره را در ماده واحده مربوط باختیارات که ارتباطی هم با قانون انتخابات نداشته گذاشته اند این توهم جدید پیش می آید چون مامدتی است که در توهمات و سوء تفاهات زندگی میکنیم خدای نکرده این توهم پیش می آید - که این تبصره برای این گذاشته شده است که اگر شما بماده واحده اختیارات رأی بدهید این تبصره راهم می توانید تصویب کنید و اگر رأی ندهید این تبصره هم تصویب نمی شود و بالعکس العمل تصویب نشدن این تبصره دولت خواهد توانست خدای نکرده اگر لازم بداند همان عمل را انجام بدهد (دکتر شایگان - اینطور نیست) بنده هم می دانم بنده هم گفتم توهم است این توهم پیش آمده چون همین طور که جناب آقای مجد زاده هم گفتند هیچ موردی نداشت که این تبصره راهم بگذارند برای اینکه این توهمین رفع شود و در وضع فعلی یک سوء تفاهات جدیدی پیش بیاید بنده از آقایان نمایندگان محترم تقاضا می کنم به پیشنهاد سکوت که آقای مجد زاده تقدیم کرده اند رأی ندهید و آن طرحی که با امضای نمایندگان تقدیم شده بود که همین تبصره دولت هم در آن هست بآن رأی بدهید برای اینکه اگر گفتند تضعیف دولت بخواهد توهمی بدوات بوده و نمی که خود دولت همان تبصره را ضمن یک قانونی بمجلس آورده این خود نشان می دهد که تضعیفی برای دولت بوده و نه

توهمی چرا برای اینکه خودش هم آورده است باین جهت بنده تقاضا می کنم که آقایان نمایندگان به پیشنهاد آقای مجد زاده رأی ندهند تا آن طرح تصویب بشود

نایب رئیس - آقای وزیر کشور
 فرمائید

حائری زاده - یک موافق و یک مخالف صحبت کرده دیگر وزیر کشور حرفش چیست؟

وزیر کشور - اگر یک شخصی بیک امری مؤمن و معتقد باشد و آن امر را بسبب شدت وقوت ایمان و اعتقادش چند بار تکرار کند بعقیده بنده گناهی نکرده حقیقت را از تکرارش تضعیف نمی کند بلکه اعتراف می کند به صحتش و بعقیده بنده یک یا چند بار اعتراف اگر بحقیقت چیزی نیفزاید از آن چیزی نمیگاهد (دکتر بقائی - ما هم همین را می گوئیم) اگر توهم است، جناب آقای دکتر بقائی که استاد دانشگاه و استاد فلسفه هستند توجه فرمائید که برای رفع توهم اگر لازم است مقاماتی اظهار بکنند آن مقام اول شخص نخست وزیر است و بعد هم مجری انتخابات وزارت کشور و وزیر کشور است بنده عرض می کنم تا توهم برای همیشه رفع شود عرض کنم که قصد تعطیل و فلج کردن مجلس بهیچوجه در میان نبوده و نیست و با سابقه ذهنی که بسیره سیاسی و رفتار و عقاید پنجاه سال سابقه شخص نخست وزیر آقایان دارید و بیشتر از بنده هم این اطلاع را دارید بنده هم خود را فعلاً شاگرد مدرسه ایشان می دانم بالایمان و اعتقاد کامل عرض می کنم که بهیچوجه قصد تضعیف و تعطیل مجلس و فلج کردن مجلس در میان نیست و امیدوار هستم که استاد بزرگوار و نماینده محترم و مبارز و حقیقت دوست و حقیقت شنو و حقیقت پرور مجلس شورای ملی جناب آقای دکتر بقائی یکبار برای همیشه بدانند که دولت د کتر مصدق در صدد تضعیف مجلس مقدس ملی نیست

نمایندگان - صحیح است احسن است

نایب رئیس - رأی می گیریم به پیشنهاد آقای مجد زاده آقایانیکه موافقت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد

۸ - طرح و تصویب دو فوریت لایحه اختیارات آقای دکتر مصدق نخست وزیر

نایب رئیس - فوریت لایحه اختیارات مطرح است قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - اختیارات موضوع قانون مصوب بیستم مرداد ماه ۱۳۳۱ از تاریخ انقضاء برای مدت یک سال دیگر تمدید می شود

تبصره - در صورتی که بموجب اختیارات در جدول قانون انتخابات تغییراتی داده شود وعده نمایندگان از میزانی که قانون سابق برای احراز جند تصویب تشکیل جلسه پیش

بینی کرده است تجاوز نماید مساوات نمایندگان جدید بمجلس نیامده اند تا در حد تصاب اکثریت دوره فعلی نخواهد بود

نایب رئیس - فوریت اول

است ، آقای حائری زاده مخالفند فرمائید

حائری زاده - بنده در این مع در ظرف سی و یکی دو سالی که از این چهارم وارد شدم و تا حالا هستم چیزی عجیب و غریبی تماشا کرده ام و کلاً در شهادت و رشادت خودشان هر وقت در راه هو و جنجال مقاومت کرده اند ممکن نجات داده اند و اگر تسلیم شدند ملکه پیرتگاه میبرند من در دوره چهارم هست همین جا وکیل بودم جناب آقای مصدق عضو کابینه قوام السلطنه بود تشر آوردند اینجا و تقاضای اختیارات کرد کشمکش ها شد و بالاخره بایشان اختیار داده شد در صورتیکه آن روز خیلی جز از امر روز بود و بنده کارشان هم خیلی بود فقط برای اصلاح کار وزارت دار اختیار داده شد و تقاضای ایشان بیشتر آنهم نبود و سه ماه هم اختیار خواستند در جریان عمل بعلمت حالت مزاجی این حالت روحی ایشان حالت مملکت بود و اوضاع عملیه اگر خرابتر نشد بهتر نشد کردند و رفتند من آنموقع این را در مجلس ایران در این مدت کوتاه عمر من رضا خان را دیده است روز اولیکه توی مجلس وزیر جنگ بود بعد شد رئیس الوزرا در سایه ضعف روحی و کلا پر یواش شد پادشاه مملکت ، کم کم دیکتاتور مملکت ، من آدم بی ایمانی زندگی سیاسی خودم نیستم رضا شاه بد نبود میخواست یک کارهایی بکند در دنیا و محیط

نایب رئیس - جناب آقای حائری زاده نسبت به فوریت فرمائید

حائری زاده - بلی این ادله ای که باید ذکر کنم بواسطه اوضاع مملکت رسید بیک پرتگاهی که در شرف بیست گرفتار شده همیشه وقتی قوای مملکتی پیدا کرد در شخص واحد ایجاد خطر و سیاست انجینی همیشه سعی میکند که را از دست مردم بگیرد ، نمر کر بنده یک شخص تا با او بهتر بتواند حل کند تهدید با تطمیع با فشار با محاصره کردن و عوض کردن فکر آن شخص که قدرت بوده است کار خودش را انجام در مملکت ما این اشخاص که آمد و امروز مردم از آنها به بدی یاد می

ا مثال و نسوق الی

این اشخاص در روز اول از خدمت مملکت بوده اند شما بمجلس اول مراجعه کنید می بینید خدمتانی را که در دولت بمشروطیت ایران کرده است است بودجه را او تشکیل داده و تر کر کارها را در مجلس و کسب

از اقدام کرده خیلی زحمت کشیده بعد در يك موقع دیگری انگلستان خیلی قدرت داشته و مملکت ما خیلی آشوب بوده او حبال کرده است که بیاید يك قرارداد با آنها به بند و کارش را راه بیندازد و بعد هم این دست و آندست بکند مجلس هم تشکیل نشود تا فرصتی برسد و شر این فرار داد از ایران برداشته بشود این عمل او باسوه نیت نبوده ولی همه مردم ایران و احرار آنروز قیام کردند علیه او و هنوز هم از او به بدی یاد میکنند او آدم بدی نبوده این فاحشه هائی که شما در بعضی از نقاط می بینید اولش همه دخترهای خوب و عقیق بوده اند روزگار کم کم این اشخاص را بفحشاء رسانیده است حالا شما اگر اختیارات مملکت را يك جناح تمرکز بدهید فشارهای سیاست خارجی او را بطرف بد میکشند دره ماه پیش جناب دکتر مصدق اینجا تشریف آوردند یعنی خودشان که تشریف نمی آورند که ما زیارتشان بکنیم نمایندگان ایشان اینجا تشریف آوردند و تقاضای اختیارات کردند من آن روز هم عرض کردم يك جمله فرمایش ایشان صحیح است که چون مجلس شورای ملی مجلس خوبی نیست و يك برنامه منظمی برای کارها نیست کارها در مجلس طول میکشد، این عیب قانونگذاری نیست باید بوقت طول بکشد تا مردم درست بحسن و قبح قانونی که باید اجرا بشود بفهمند این عیب نیست و برای سرعت عمل مشکل است من عرض کردم که سابقه داریم به کمیسیون داد گستری اختیار داده می شد و کمیسیون داد گستری با مشورت وزیر وقت لوائجی را که لازم میدانست و خیلی مفصل بود و گذراندن آن در مجلس اشکال پیدا میکرد تصویب میکرد و میگذاشت و بموقع اجرا گذاشته میشد من در ۶ ماه پیش پشت همین تریبون با آقای دکتر عرض کردم که اگر اختیارات می خواهید با مشورت مجلس اینکار را انجام بدهید و راجع بهر موضوعی در کمیسیون مربوطه این مسئله را بجای بکنید و اطراف آنرا مطالعه بفرمائید تا ما گرفتار بدبختی این مردم بیچاره نشویم آنروز کسی بعرض من توجهی نکرد و معاینش در این ۶ ماه ظاهر شد که ایشان با چهار مأمور یا فلان وزارت خانه روی مصالح خودشان يك چیزهائی را به صورت قانون نوشتن دادند بایشان و ایشان هم امضاء کردند بعد از يکي دو ماه سر و صدا پیدا شد آمدند لغوش کردند در صورتیکه در قانون اختیارات اجازه اینکه قانون بگذرانند و بعد لغو کنند داده نشده بود ایشان از روح اختیارات استفاده کردند و قوانینی را که وضع کرده بودند بمعاینش در ضمن عمل بر خوردند مجبور شدند عرض کنند بدی این است که نفر مأمور ماله تمام فکرش اینستیکه پول را چه جور وصول

کند قانونی مینویسد با مضای ایشان میزسانند میگویند خوب اگر فلان تاجر را از بین بردیم اسباب خانه اش را حراج کردیم او مجبور میشود که پول مالیات خودش را بدهد ولی دیگر فکر نمیکند وقتی این تاجر بی یار شد دیگر کسب و کار نمیکند و يك جماعت دیگر گرسنه می مانند باید قضیه مطالعه بشود، نمایندگان دولت برای تهیه این طرحها باید بیایند در کمیسیون های مربوطه مجلس کمیسیون دارائی، کمیسیون داد گستری سایر کمیسیونها لوائج را آنجا بگذرانند، اختیار بدهید به دولت که با تصویب کمیسیونهای مربوطه قوانین را عمل کنند، اینکار از نظر عادی بر رئیس دولتی که طرف اعتمادشان باشد مانع و محضوری در مملکت ما بعقیده من ندارد ولی تمرکز دادن اختیارات برای يك شخص واحدی هر چند فرشته باشد صد درصد مضر برای مملکت است و خطرناک است علاوه بر اینها صحبت هائی که خدا کند دروغ باشد بگوش من می خورد که من را ظنین کرده است و آن اعتمادی را که بیشتر بایشان داشتم امروز ندارم من امیدوار هستم که دروغ باشد و من مطمئنم که خود ایشان در این جریان نیستند ولی دستگاه يك دستگاهی است که محصول قانونگذاری ایشان ممکن است يك چیزهای بدی از تویش در بیاید و ما را بیکي از این دو بلوک تسلیم بکنند در صورتی که صلاح با بیطرفی کامل است تمایل بهر طرف برای ایران خطر دارد مگر با ایشان صحبت کردیم که ایران باید بیطرفی خودش را حفظ کند بهر طرف که تمایل نشان بدهیم برای ما خطر دارد يکي دو کاغذی است که چاپ کرده اند و بوسیله نامه برای من فرستاده اند من ضامن صحت و سقمش نیستم ولی نمره دارد تاریخ دارد اشخاص مستواش معرفی شده است و من با اجازه آقایان اینجا میخوانم بعد آقایان هر تصمیمی که میخواهید بگیرد بنویسید ممالک متحده امریکا وزارت کشور ۲۰ اکتبر ۱۹۵۲ اداره معادن واشنگتن نمره فلان آقای مهندس عباس زاهدی خیابان زمرد خیابان پهلوی، تهران ایران از پیام محبت آمیزی که توسط آقای سنائی برای من فرستادید متشکرم قسمتی را که در طرح قانونی جدید معادن بعهده شما گذاشته شده با کمال علاقه خواندم و ترجمه طرح قانونی پیشنهادی شمارانیز که برای ما فرستاده بودید از نظر گذراندم طرح قانونی پیشنهادی شما بی اندازه باعث پاس و نومییدی من شد، در تابستان امسال من نظریات خودمان را نسبت به قانونی که بایستی برای معادن ایران تدوین شود در دسترس سفارت خودمان در تهران گذاشتم و اطلاع دادم که این نظریات توسط سفارت ما در دسترس شما گذاشته شده است، مهمترین توصیه ما در طرح قانون فعلی شما منعکس نیست نقص هفده

طرح قانونی شما این است که در آن از سرمایه و اطلاعات خارجی جهت اکتشاف و بهره برداری از منابع معدنی شماذ کری بعمل نیامده ما از ضمیم قلب علاقمندیم که به بینیم کشور شما با احدا کثر استفاده از منابع معدنی خود راه ترقی و تعالی به نیامد و من یقین دارم که حصول باین هدف جز با سرمایه خارجی غیر ممکن است مخصوصاً اکنون که در نتیجه بحران نفت کشور شما بروز فقر و بدبختی افتاده است بنابراین من از شما می خواهم که نسبت باین مورد بخصوص در طرح قانون معادن تجدید نظر کرده و سرمایه های خارجی امکان بدهید که در چنین مورد مهمی که دولت نه سرمایه و نه اطلاعات آنرا دارد بشما کمک کند سرمایه های امریکائی بمل متعدي دیگر نیز کمک میکنند که با اکتشاف و بهره برداری از منابع معدنی هم وضع اقتصادی خود را بهبود بخشیده و هم منافع آن عاید صاحبان سرمایه های مربوطه بشود این طرح قانون معادن که شما برای ما ارسال داشته اید فقط شامل کلیات و اصول است و طرح تنظیم آئین نامه و جزئیات را بوزارت اقتصاد ملی واگذار می نماید در تنظیم آئین نامه های جدید بنظر من آنجا که قانون شما بدوات اجازه می دهد پروانه اکتشافی را باشخصی بدهند که بخواهند در املاک خصوصی اکتشاف و استخراج نمایند با اصول و حقوق مالکیت خصوصی در ممالک آزاد لطمه وارد می سازد من معتقدم که بایستی مالکین فعلی اراضی مسئولیت کامل داشته باشند و دولت نباید بدون پرداخت خسارت عادلانه قادر بسلب مالکیت و غصب نفت، گاز طبیعی و غیره باشد، بهتر است بعضی از مواد معدنی غیر فلزی را از طبقه دوم طبقه اول بپیرید که احتیاج پروانه اکتشاف و استخراج نداشته باشد ماده ۱۹ بایستی بامنع کردن کارمندان اداره معادن از داشتن تماس با کارگران معادن قبل از انقضای مدت دو سال خدمت دولتی تشدید گردد در پاسخ سؤالات اختصاصی شما در باره اینکه آیا دولت بایستی عوارض اکتشاف دریافت کند یا نه، بعقیده ما این عایدی بایستی برای دولت خیلی ناچیز باشد تا مانع جلوگیری و مضر بحال عملیات اکتشافی نباشد من مطمئنم که تا کنون شما آقای دوایت لمون را که بعنوان مشاور اصل چهار در رشته معادن بایران آمده است ملاقات کرده اید و باقریباً او را ملاقات خواهید کرد هر گونه مساعدت که بعداً شما احتیاج داشته باشید اودر حق شما خواهد کرد در ضمن ما توفیق شمارا خواستار بوده و بهترین سلام خود را جهت شما ارسال می داریم دوست صمیمی شما امضاء ای. دلبیو، بلیو بلیو (خنده حضار) اجازه بدهید متهم دارم همین شخص محترم جواب می دهد جوابش را هم اجازه بدهید که بعنوان موضوع تشکیلات قانون تهیه کردن

و با مضای جناب نخست وزیر رساندن را مطلع شوید بنده عرضی ندارم (نایب رئیس - آقای حائری زاده اینها مربوط بفوریت نیست) اینها ادله ایست که دارم عرض میکنم این آقا مینویسد، آقای عزیز از نامه محبت آمیز جناب عالی وبخصوص از اظهار علاقه و توجه مخصوصی که باز کرد ایرادات و انتقادات نسبت بطرح قانون معادن فرموده اید کمال تشکر و امتنان دارم اینجناب همانطور که در مدت اقامت در امریکا از راهنمایی ها و کمک های سرکار و اداره معادن بهره مند شده و استفاده نمود امیدوارم بتوانم از راهنمایی های شما برای اصلاح معادن خودمان استفاده کامل و از محبت های شما برخوردار گردم. ایرادات و انتقادات سرکار نسبت بمواد طرح قانون معادن کاملاً بجا و صحیح می باشد و در کمیسیون هائی که بمنظور تکمیل و اصلاح طرح لایحه قانون معادن تشکیل شده بود و تا چند روز قبل نیز ادامه داشت آنهارا متذکر شده و برای گنجاندن آنها در طرح تهیه شده کوشش فراوان نمودم و تا اندازه ای موفقیت حاصل نمودم لازم می دانم تذکر دهم در طرحی که شما ملاحظه فرموده اید اولاً ذکر از استفاده و یا عدم استفاده از سرمایه خارجی بمیان نیامده و بنابراین از این حیث نگرانی وجود ندارد اما این نامه ای که چندی قبل ملاحظه فرمودید و توسط نماینده سفارتخانه شما تذکر داده شده که منظور آئین نامه می باشد با تصویب شدن طرح فعلی مسلماً آئین نامه اکتشاف و استخراج تغییر خواهد کرد. ثانیاً بواسطه غللی که توسط آقای دوایت لمون شرح داده شدن کرده مربوطه را ناچار بودم شاید در موقع تصویب آئین نامه جدید مانع مرتفع شده باشد در ماده ۱۹ که در طرح جدید ماده ۲۴ میباشد با گذراندن (تا دو سال بعد از خدمت) تذکر سرکار تأمین گردیده است اما اینکه مرفوم فرموده اید برای قسمتی از مواد معدنی غیر فلزی طبقه دوم پروانه اکتشاف یا پروانه استخراج لازم نمی باشد خواهشمندم اگر وقت فرمودید نسبت بنکات زیر اینجناب را روشن فرمائید خیلی متشکر خواهم بود، اولاً - صحیح است که بعضی از مواد معدنی غیر فلزی طبقه دوم (از نظر اهمیت اکتشاف و استخراج) شبیه بمواد معدنی طبقه اول هستند ولی منظور کار کدام معادن میباشد خواهشمندم بطور دقیق معین فرمائید ثانیاً همان طور که جناب عالی ملاحظه فرموده اید بعداً باید بتنظیم آئین نامه های مربوط از قبیل اکتشاف - استخراج - بهداشت نظارت و عملیات احتیاطی در معادن و غیره پرداخت خیلی متشکر بشوم اگر نظریاتی نسبت بدکتر بکنند

آئین نامه های مربوطه دارید این جانب را مطلع فرمائید، از زحمات و کمک های آقای نهائی کمال تشکر حاصل میباشد از کمک های آقای دوایت لمون متخصص معدن نیز کمال تشکر را دارد، آقای نهائی کمال مساعدت و همراهی را در حق این جانب با دادن اندر زها و راهنماییها بجا آورده اند.

با تقدیم احترامات فائمه - مهندس - عباس زاهدی.

وقتی دستگاه قانونگذاری رفت توی اطافهای مخفی و از ه قانونگذاری به شخص واحد داده شد ممکن است در آن اطافهای مخفی یک چیزهای خیلی بدتر از اینها پیدا بشود حالا این چیز مهمی نبود یک مشورتی کرده شاگردی از استاد که چه جور این قانون را تهیه کند اینها معایب و مضار فوریت این قانونگذاری ما است و در این مملکت ما همیشه امتحان کرده ایم که خارجها هر وقت خواستند یک کاری را از ما بگیرند همین بازها بود همین تلگرافات سیل آسا رسیده با برای جمهوری فلابی اول قبل از سلطنت شاه سابق یا برای سلطنت شاه سابق یا برای مجلس مؤسسان این مجله ها و این طومارها و تلگرافات یکشاهی نیارزد باید عقلای قوم به نشینند و مصلحت مردم را تعیین کنند مردمی که بما اعتماد کردند برای این است که ما به نشینیم با کمال صراحت بدون ترس و وحشت آنچه را می فهمیم و تشخیص میدهم مصالح جامعه را بگوئیم خدا شاهد است که من در این دوره اصراری برای نماندگی نداشتم آقای دکتر مصدق که از آمریکا برگشتند من خدمت ایشان اولین جلسه ای که رسیدم عرض کردم که مجلس بعد ما یک مجلس حزبی یک مجلسی که اکثریت تعولی داشته باشد من پیش بینی نمیکم من پنج دوره که در مجلس بودم چه در دوره شاه سابق دوره قلدری ها چه دوره های بعد شانس من این بوده که همیشه در صف اقلیت واقع بشوم ، من حتی الامکان سعی میکنم که سوعظنی نباشم مثل جناب آقای دکتر مصدق که خیلی سوعظنی است من سوعظنی نیستم و عمل مسلم را حمل بر صحت میکنم اگر عاقد قرارداد آن کسیکه قرارداد ۱۹۳۳ را در مجلس امضاء کرده است چون خواهر زاده ایشان است رئیس نفت می شود من اعتراضی نمیکنم چون لابد مصلحت دانسته اند یا اگر برادر زاده ایشان که این جنایات چند ساله که فریاد من و ایشان اینهمه بلند بود کسی که کاشانی را گرفت و تبعید کرد و چنان جنایتی کرد او را رئیس تمام مرزهای ایران بکنند می گویم شاید در فشار فامیلی واقع شده اند من اعتراضی نمیکنم ولی یک مسائلی است که مسائل اصولی است مسائل حساسی است برای مملکت من پشای مرمک هم باشد قبول نمیکنم و از این تریبون استفاده میکنم و پیش از این حالا وقتتان را تصبیح نمیکنم

یک مشت مجله و تلگرافها رسید بود که مردم تهران تقاضا کرده بودند که آقای مکی که مخالف با این اختیارات کرده است و با استعفای خودش کمک کرده است ملت ایران تقاضا کرده اند که او را برگردانیم به مجلس پنج شش تا هفت هشت تا هشت قسمت های مختلف برای برگشتن آقای مکی داده بودند من فرستادم بدقت که بعضی آقایان برسانند که احساسات مردم اینچنین است (داخلی) شما که فرمودید این تلگرافات و طورها ارزش ندارد (که آقای مکی که عصبانی شدند از این اختیارات بی موقعی که آمد بمجلس و استعفا کردند باین وسیله با او بر از علاقه میکنند و آقایان ملاحظه فرمودید که همه برای او کف زدند بیشتر عرضی ندارم.

نایب رئیس - آقای دکتر فلسفی موافقت فرمائید ؟

دکتر فلسفی - بنده اولاً میخواهم عرض کنم مایک گذشته ای داریم یعنی قبل از آمدن دولت آقای دکتر مصدق . اگر از شهر یور بیست تا حالا را در نظر بگیریم و دولتها یکی که روی کار آمده اند خوب مورد مطالعه و مذاقه قرار بدیم از چند شکل خارج نبوده اند اگر چه این حقیقت تلخ است ولی بنده عرض می کنم برای اینکه می خواهم به یک نتیجه صحیح برسیم بکعبه زمام دارانی بودند که واقعا مردمانی بودند که عاجز بودند در مقابل سیاست خارجی و نمیتوانستند از حقوق ملت ایران دفاع بکنند و احیاناً یا با اضطراب یا بناچار مدافع منافع آنها بوده اند بکعبه زمام دارانی بوده اند که مصالح ملت ایران را از نظر منافع خودشان عمل میکردند معتقد به مصالح ملت ایران نبودند یک عده ای هم آنهائی بودند که بی اطلاع بودند و بی بصیرت بودند مفید و مؤثر برای ملت ایران نبودند بطور کلی از این شقوق خارج نبودند از شهر یور بیست تا حالا را اگر درست تحت مذاقه قرار بدیم اوضاع مملکت ما خوب نبوده همه طور مصائب و گرفتاریها و بدبختی هارا تحمل کرده ایم (شمس قنات آبادی - آقای دکتر فلسفی آقای قوام السلطنه جزء کدام یک از این سه دسته بوده آن راهم فرمائید) اجازه فرمائید اوضاع مملکت هم خوب نبود اوضاع مترازل بود ناامنی بود وضع ملت ایران هم خوب نبود این مشکلات و مصائب و آلام اصلا دولت جناب آقای دکتر مصدق را بوجود آورد ملت ایران هم چه در این دوره و چه آن دوره همه باو اعتماد داشته اند نمایندگان هم همیشه با ایشان برای اعتماد داده اند هر وقت هم نماینده ای آمد اینچاهر مطلبی خواست بگوید اظهار مطالبی میکند اول نسبت باو ابراز اعتماد کرد و ما هم در روز بایشان بالاتفاق رأی اعتماد دادیم اما راجع به اختیارات ما سبستی بگوئیم چرا باین دولت اختیارات می

دهیم و چرا او اختیارات میخواهد یکی این که میگوید اگر بمن اختیار بدهید من بهتر تقویت می شوم از نظر مذاکره با خارجی ها و از نظر حفظ مصالح ایران تقویت شده ام و از نظر خارجی ها این یک مطالب صحیحی است در این مذاکراتی که داریم بود دفاع از حقوق ایران یکی از نظر مسائل داخلی میگوید خیلی از قوانین است که در این مملکت بایستی تغییر بکند و با اوضاع حاضر مناسب نیست و تنهارا هش اینست که بمن اختیار بدهید که این قوانین را اصلاح بکنم چون اصلاح آنها از طریق مجلس خیلی طول میکشد اینهم یک دلیل او است و صحیح هم هست اما استنباط خودمان فعلا در حال حاضر تنها کسی که می تواند از حقوق ایران دفاع بکند در مقابل خارجیها منحصر به دکتر مصدق است (صحیح است) و تنها کسی که بتواند ملت ایران را مملکت ایران از این صورت در بیاورد باز هم شخص دیگر مصدق است و دیگر کسی نیست این استنباط شخصی من است و من باین استنباط شخص خودم مؤمن و معتقدم به علاوه آقای دکتر مصدق میگوید چون بعضیها میگویند خیال دیکتاتوری دارم میگوید شما که مجلس شورای ملی هستید مقدرات مملکت دست شماست منکه رئیس دولت هستم با اوضاع و احوال فعلی ادامه خدمتگذاری من از این طریق مبسر تر و آسانتر و بهتر است از آن طریق مشکل است شما که مجلس شورای ملی هستید اگر اختیار دادید میانما اگر اختیار ندادید آنوقت فکر میکنم می بینم می توانم بمانم میانما اگر نه میروم بنا بر این ببقیده من منتهای دمکراسی است که بیایند از مرکز قانونگذاری اجازه بخواهند و بگویند اگر این اجازه را بمن می دهید بدهید نمی دهید بدهید ببقیده بنده بکچیز تازه ای هم نیست این اختیاراتی است که قبلا هم ما با آقای دکتر مصدق دادیم اوضاع و احوال هم هنوز بهمان شکل سابق باقی است و یک کسی است که مورد اعتماد ملت ایران است و مطمئناً هم اوسمی دارد که بملت ایران خدمت کند نه خیانت و این برای همه ملت ایران اعتقاد و اطمینان است و هیچ اشکالی هم ندارد.

نایب رئیس - اعلام رأی بفوریت اول می شود صبر میکنیم آقایان از بیرون تشریف بیاورند (با ورود چند نفر عده برای رأی کافی شد) آقایانیکه موافقت بفوریت اول قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت دوم مطرح است آقای دکتر شایگان موافقت (دکتر شایگان - بله موافقت) آقای شمس قنات آبادی موافقت یا مخالف ؟ (قنات آبادی - بنده مخالفم) فرمائید ولی توجه فرمائید که یک ربع بیشتر برای صحبت طبق آئین نامه وقت ندارید

قنات آبادی - اگر اجازه بفرمائید اصلاح صحبت نمیکنم .

نایب رئیس خیر خواهیم آئین نامه را متذکر بشوم که بعدا تکرار نشود حالا فرمائید .

قنات آبادی - بنده اگر این چند روز فرصتی پیدا می کردم و از پشت این تریبون با مردم سخن میگفتم البته الساعه به عنوان مخالفت با فوریت صحبتی نمی کردم اما چون لازم بود اینجا من یک مطالبی بگویم و یک حقایق را عرض کنم اینست که باین عنوان آدم مومی خواهم صحبت کنم مطالبی که راجع بطرح پیشنهادی ما بمجلس شورای ملی برای حفظ مشروطیت بایستی گفته شود از طرف جناب آقای دکتر مظفر بقائی بیان شد اما یک نکته ای را من میخواهم اینجا به آقایان نمایندگان معترم و ملت ایران بگویم و توجه آنهارا جلب بکنم .

در تمام ممالک دموکراسی در تمام مکانهاییکه حکومت مردم بر مردم مستقر است و احزاب ایجاد حکومت می کنند و حکومت را بدست میگیرند بین یک حزب و یک دسته یک جناح افراطی و تندرو وجود دارد در امریکادر انگلیس در فرانسه در سایر ممالکی که ادعای آزادی دارند وقتی یک حزبی حکومتی بدست بیاورد بکعبه از افراد همان حزب چه در داخل پارلمان چه در خارج پارلمان آنها جناح افراطی یا تندرو حزب هستند مثلاً اکثریت حزب تصبیحش این است که صنایع را ملی نکنند آن جناح افراطی و تندروی آن حزب معتقدند که باید صنایع ملی شود و عقیده شان راهم ایراد میکنند و عقیده شان راهم اظهار میکنند و در هیچ کشور دموکراسی رسم نیست وقتی یک حزب و یک دسته ای حکومت بدست آورد جناح افراطی و تندرو آن حزب دسته اگر انتقاد یا اظهار عقیده ای بکنند آن را متهمش بکنند من معتقدم که از روز اولی که نهضت مقدس ملی ایران پایه گذاری شد از آن روزیکه بنام ملت ایران بادست نشاندگان اجنبی مبارزه کند و قیام ملت ایران بصورت مبارزه با هژیر شروع شد من از پشت این میله های بهارستان مبارزه کرده ام و بوجوب بوجوب قدم به قدم ، سنگر به سنگر ، و تمام مشقات و صدمات و بلیات را در این راه بسهم خودم بمقدار قدرت خودم بمقدار استطاعت خودم برخودم هموار کرده ام و الساعه هم در مقابل خدا آن خدائی که فارغ از این حب و بغضها است آن خدائیکه حقایق را می بیند آن خدائی که اعناق دل ما را مطالعه میکند در مقابل او با کمال افتخار و سربلندی سرم بالا است و معترفم تا کنون یک ذره و خردلی در راه مصلحت مملکت و ملت فرو گذار نکردم و آینه هم روشن خواهد کرد که شمس قنات آبادی بملت و نهضت ملی ایران وفادار هست یا نیست ؟ این مطلب را آئین نشان میبینم

دستم آلوده نشده است جناب آقای دکتر فلسفی که به قوام السلطنه رأی بدهم من از وقتی که افتخار نمایندگی پیدا کردم و پیام در دریا زلمان گذاشتم بکسی رأی دادم که ملت خواسته و از نظر من هم تقدیم آن طرح ابداً نه بوئی از تضمین نه تخریب داشته و نه کمک به بیگانه بوده است بدلیل اینکه خیلی عادی و ساده این فکر پیش آمد که اگر قانون انتخابات امضاء بشود حد نصاب حکم میشود بالنتیجه مجلس فلج میشود سه چهار مرتبه هم این مطلب در فرا کسیون و در خارج از فرا کسیون صحبت شد و اگر اینطور میشد حتماً حد نصاب کم میشد با هم خبر رسمی داده نشد که همچو مطلبی نمی شود این مطلب درست می شود این مطلب اشکالش رفع میشود لذا ما که در پشت این تریبون چون بقرآن عقیده داریم معتقد هستیم سوگند یاد کرده ایم برای حفظ مشروطیت این عمل را برای حفظ مشروطیت کردیم عرض کردم که آینده نشان خواهد داد که اگر اجنبی بخواهد بر علیه ملت ما توطئه بکند چه شخص بیشتر فداکاری و از خود گذشتگی خواهد کرد و اینکه جناب آقای نخست وزیر در فرمایشهای حکیمانه شان فرموده بودند که چه شده است که بعضی از آن کسانی که دستشان بخون شهدای سی ام تیر آلوده بوده پای این طرح را امضاء کردند من از این مطلب تعجب کردم اگر این مطلب باشد خیلی از کسانی که دستشان به خون شهدای سی ام تیر آلوده بوده بایشان رأی دادند و می دهند و خواهند داد اگر یک کسی کار خوبی میکند که نباید بگویند که تو برای کار بدی که کرده ای پس چرا حالا کار خوبی میکنی ما هم بیائیم بگوئیم آقایان شما حق ندارید آن عده ای که بقوام السلطنه رأی دادند به دکتر مصدق رأی بدهند چون دست این عده مثلاً به خون شهدای سی ام تیر آلوده است این است آن مطلبی که قابل قبول نیست و اما اگر نظر مبارک آقایان باشد در گذشته یعنی در آن روزی که اختیارات ششماهه مطرح بود به شهادت صورت جلسات بنده یکی از مدافعین سرسخت اختیارات ششماهه بودم حتی در پشت این تریبون هم عرض کردم که آقایان يك (واو) هم باین اختیارات اضافه نکنید این عقیده آروز بنده بود چرا این طور فکر میکردم؟ برای چه؟ برای اینکه من فکر میکردم که جناب آقای دکتر مصدق در این مدت اختیارات با کمال فراغت می روند روی مطالبی که از نظر مملکت اهم است من چون همیشه سروکارم با قاطبه مردم گرسنه و برهنه این مملکت است من همه اش نشسته ام که ببینم برای گرسنه های مملکت کسی فکر میشود بنده قبول دارم باید در فورم

بشود اما باید فورم از دزد های بزرگ شروع بشود باید آنها بیرون ریخته شوند باید آنها به دازده شوند یعنی آن کسانی که باعت بدبختی و بیچارگی این مملکت میشوند آفتاب دزد را که دیروز هم پدرش را در میاوردند آفتاب دزد را که در زمان کابینه های گذشته هم بیچاره اش میکردند چون من می ترسم آقایان نمایندگان محترم اگر بجزای طبقه گرسنه و بدبخت و محروم این مملکت فکری نشود این مملکت در آغوش کمونیستی فرورود و کمونیستی ایران عزیز و مسلمانان ما را ببلعد من از این می ترسم دلیلش هم این است که عرض کردم بارها در پشت این تریبون این دستگاه دستگاره را عرض میکنم هیئت محترم دولت را عرض میکنم این دستگاه همان دستگاه گذشته است و همیشه بکسانی کمک می کند که آنها دارند تیشه بریشه و هستی این مملکت میزنند جناب آقای کاظمی جریان دیروز دخانیات را بعرض محترمان رسانیده اند؟ بشما عرض نکرده اند که کمونیستها باز ریخته اند و یک عده زیادی از کارگران ملی را زده اند؟ همانهایی که رفته بودند در صندوق تعاون و یک کسی را برت کرده بودند و گذشته بودند و بعد از چهار روز آنها را این دستگاه ول کرد دومرتبه دیروز در کارخانه دخانیات و کارگران ملی آنها را که می خواهند به وطنشان وفادار باشند باجوب و باقچی و باجماق قطعه قطعه و مضروب و مجروح کرده اند آقا ما از این چیزها می ترسیم این هارا می بینیم پشت این تریبون تذکر می دهیم این تذکر دوستی است بنران ما گفته اند که دوست آن کسی است که حقایق را بدون پیرایه بگوید اگر من بیایم بگویم جناب آقای دکتر مصدق خاطر مبارک آسوده باشد در این مملکت نا امنی نیست فقر نیست فرهنگ خوبست مردم از بهداشت برخوردارند همه چیزها خوبست با این ترتیب من که دشمن دکتر مصدق و وقتی من دوست و علاقمند و عاشق دکتر مصدق هستم که بیایم بگویم که آقا فکر طبقات محروم را بکنید نگذارید دسته دسته دشمنان دین و ملیت و مملکت و همه چیز این طبقه محروم ورنج کشیده ما را ببرند طرف خودشان گفتن این انتقادات اگر بیائیم این جا بگوئیم که آقای من دولتی که ایده آل و آرزوی ما است باید طبقه محکوم گذشته را و عناصر سرناس آن را از کار بر کنار بکند اینکه دشمنی نیست اگر بنده عرض کنم آقا آنها را که دستشان بخون شهدای سی ام تیر رنگی بود بد کردند این طرح را امضاء کردند من از آقایان می پرسم سر تیب محوی فرمانده تیب کرمانشاه کجا است که تا حلقومش در خون شهدای سی ام تیر آلوده است این را بر داشتید فرمانده لشکری گردید این کسی که الان فرماندار حکومت نظامی پایتخت است بروید از اهالی مازندران

بیرسید افشار طوس چه صیغه ای است این ها که اسمش دشمنی نیست این ها که دوستی است اگر کسی با کمال صراحت نقاظ ضعیف و کارهای اشتباه را بیان کند این را که دشمنی نمیگویند این را که مخالفت نمیگویند ما چون شرف داریم و بشرف دینمان سوگند یاد کرده ایم که با کمال صداقت و وفاداری نه از جهت خاصی نسبت بملت وفادار باشیم واجب است بر ما که آنچه که مصلحت ملت بنظر برسد بگوئیم پس بنابراین اگر گفتن این حرفها اگر بیان کردن این نکات و این انتقادات است مادیر نمیگوئیم که چرا باید آقای بیات مدیر عامل باشد ما نمیگوئیم چرا سر تیب دفتری مدیر کل مرزبانی باشد ما دیگر نخواهیم گفت - چرا سر تیب محوی فرمانده لشکر اصفهان شده اگر اینها تعبیر بمخالفت بشود ما میگوئیم کج خانه سکوت دیگر عرض ندارم **نایب رئیس** - آقای دکتر شایگان **دکتر شایگان** - بنده از بیانات جناب آقای شمس قنات آبادی بسیار استفاده کردم ولی نتوانستم ارتباطش را با اختیارات بفهمم البته این انتقادی که کردند این انتقاد از دولت است ولو اینکه دولت اختیارات نداشته باشد (قنات آبادی) - قربان اینها انتقاد نبود اینها بیان مطالبی بود که میبینیم و شما میخواهید که ما کوسفند باشیم ما کوسفند نیستیم الحمدالله کوسفند نیستید شما گروک هستید (قنات آبادی) بنده طبق ماده ۹۰ اجازه میخواهم کوسفند آنست که مظلوم واقع میشود گروک آنست که مظلوم واقع نمیشود به حضور آقایان عرض میکنم که ربعلی این بیاناتی که فرمودند بموضوع اختیارات نداشت انتقاد بود از دولت که شاید بسیاری از انتقادات هم وارد شد ولی جایش اینجا نبود البته بایستی تشریف بیاورند و بگویند که فلان کار دولت خوب نبود دولت هم باید توجه بکند و رفع بکند اینجا مطالب مختلفی ای بیان شد یکی راجع بآن طرح سه فوریتی بود که هم در این جا گفته شد و هم در خارج که چطور شد بنده اینجا آمدم و گفتم خدمت آقایان که این تحصیل حاصل است و اشکالی ندارد ولی بعد که برخاستم و رفتم این منافات داشته است با آن حرفی که زده ام بنده عرض میکنم که منافات نداشته برای اینکه ما مطلقاً و ابداً در این جریان وارد نبودیم عکس العمل فوری انسان این است که آیا موضوع این طرح خوبست برای مملکت یا بد ما دیدیم که موضوعش البته خوبست بدلیل اینکه هیچیک از ما راضی نیستیم که پارلمان تعطیل بشود بنابراین عرضی که بنده اینجا کردم عرضی بود موضوعی یعنی من باموضوع این مطلب که عبارتست از عدم تعطیل پارلمان موافقم و خیال میکردم که همین مطلب هم تمام میشود و دیگر با آن توضیحاتی که بنده دادم و وزیر کشور هم داد مطلب تمام

شده است بعد که رفتم نشستم و تأمل کردم و فکر کردم که بنده این توضیح را دادم و آقای وزیر کشور هم این توضیح را داده است و رفقای من که رفیق خان و گرما بنو گلستان من هستند یک چنین حرفی را بمن نزده اند چطور شده است که ما که در جبهه ملی با هم هستیم در فرا کسیون نهضت ملی با هم هستیم معذالک راجع باین طرح بمن حرفی نزدند برای من توهمی پیدا شد و يك عکس العملی حاصل شد مثل اینکه خدای نکرده اینطور باشد که کاسه زبر نیم کاسه است از این جهت دیدم قبل از تصویب فوریتش باید بروم با رفقایم صحبت بکنم تا ببینم چه نظری دارند و بعد اگر آن دوستان من را متقاعد کردند اگر رفقای جبهه ملی را متقاعد کردند اگر رفقای نهضت ملی را متقاعد کردند بیائیم سه فوریتش را رأی بدهیم بنابراین بنده در ابتدا گفتم که تحصیل حاصل است و مخالف نیستیم و اینکه بعد جلو گیری کردم از اینکه سه فوریتش بگذرد هیچ میانیتی با هم ندارد بایستی باید بدقت و بیطرفی نگاه کرد که ببینند مغایرت دارد یا خیر بیاناتی اینجا شد که سعی میکنند آقای دکتر مصدق را با دیگران مقایسه کنند تفاوت دیکتاتور با شخصی که ملتی او را میخواهد این است که دیکتاتور بواسطه جمع آوری قوای معینه ای مثل نظامی یا پیک دسته بندیها یا پیک احزاب معینه ای بر سر کار بیاید و سایر مردم را تحت نفوذ قرار دهد بنده چون میل ندارم از تاریخ صحبت بکنم و خوشم نیاید همین قدر یاد آوری میکنم تلگرافاتی که از ولایات میرسد که همین الان در غالب ولایات در تلگرافخانه متحصن هستند (حاج سید جوادی) الان در تلگرافخانه قزوین متحصن هستند همیشه طور که فرمودید الان در قزوین مردم متحصن هستند و همینطور در کرمانشاه و در شیراز و تلگرافی که الان حضور آقای نایب رئیس دادم مال کجا بود؟ (نایب رئیس) - از ساوه رسیده بود (بلی از ساوه مردم متحصن هستند آقا مردم غیر از آن امیر - لشکری است که از يك ناحیه ای تلگراف کند مقایسه این تلگرافات با تلگراف امیر لشکر قیاس مع الفارق است آنوقت امیر لشکر تلگراف میکرد که اگر چنین نکنید من میایم تهران میگیرم این فرق دارد با اینکه مردم بگویند ما کسی را میخواهیم اشخاصی که خودشان را نماینده ملت میدانند حق ندارند مخالف اراده ملت اینجای حرفی بزنند اگر مردم چیزی را خواستند ما همه تبعیت از مردم میکنیم از آسان که نیفتاده ایم ما همه تابع مردم هستیم این قیاس بنابراین قیاس مع الفارق است و هیچ نیایستی که این مطلب را تکرار بفرمائید بعد یکی دو ایراد دیگر کردند که در نظر اولی ممکن است اشخاص را تحت تأثیر قرار بدهد و آن این است که قانون می گذارند و بعد از چند روز

است (مهندس غروی - البته منظور جای
 خارج است) و هیچ جای تردید نیست و بر
 هیچک از آقایان پوشیده نیست بنده می
 خواستم سؤال کنم که واقعا ملت ایران گناه
 کار است که جای که در حدود کیلومتری ۱۲
 تومان الی ۱۸ تومان شاید قیمت داشته باشد
 از قرار کیلومتری ۵۰ تومان تا ۶۰ تومان پول
 بدهند چرا؟ و از طرفی حمایتی که از جای
 داخلی می شود از چه قرار است یکمده اشخاصی
 آمده اند برخلاف مقررات یک مقدار جای
 وارد کرده اند بایک اسناد تقلبی در گمرک
 (صحیح است) و وزارت اقتصاد ملی هم که
 البته آقای توضیح خواهند داد بیک پروانه هائی
 صادر کرده است درست است که دستور
 داده شده و بیک عده از محکومین تحت تعقیب
 توقیف قرار گرفته اند و بعقیده من این کافی
 است دستگام دولت طوری باید وضعیت
 اقتصادی خودش را درست کند که مورد
 سوء استفاده قرار نگیرد و از طرفی هم
 حمایت کامل از محصولات داخلی بشود بشرط
 اینکه صاحبین محصولات داخلی هم چنین
 موردشان را خوب درست کنند که قطعاً این
 مورد هست و ثاباً سعی کنند که بتوانند رقابت
 محصول خارجی کند بنا بر این توضیحاتی
 که جناب آقای وزیر اقتصاد ملی و بجانب
 آقای دکتر ملک اسمعیلی خواهند داد بنده
 مدار بیانات آقایان عرض را عرض خواهم
 کرد چون بیاناتی را که آقایان می فرمایند
 ممکن است بنده را قانع نکند و جواب بنده
 داده باشند . بهر جهت بعقیده بنده هر
 کسی خلافکار باشد بدون اجازه دولت
 تکیه عملی شده باشد باید مورد تعقیب
 قرار بگیرد .

(صحیح است)

نایب رئیس - آقای وزیر اقتصاد

می فرمایند .
وزیر اقتصاد ملی (دکتر اخوی)
 عرض کنم راجع بجای از وقتی که دولت
 بنده مشغول کار شده است بهیچوجه پروانه
 ای خارجی داده نشده (مهندس غروی -
 زمان وزارت جناب عالی؟) یعنی از وقتی
 که بنده افتتار خدمت را پیدا کرده ام
 و آنه جای داده نشده اما در خصوص
 ای جریان مختلفی است یکمده از
 رد کنندگان نظر دارند که هر چه بتوانند
 ای وارد کنند و از طرفی قریب سه میلیون
 بابت شمال کشور تعداد زیادی مشغول
 هستند به تولید جای (صحیح است) و در این
 وزارت دولت بین دو کوران مختلف و دو
 بیان مختلف گرفتار است که آیا حمایت
 امنه داخلی بشود و یا اینکه از آقایان
 رد کنندگان حمایت بشود ، دولت چون
 نظر ندارد که مصالح مملکتی را زیر
 پای فردی بگذارد این است که تصویب
 ای در اسفند ۱۳۳۰ گذشته است که
 از فروردین ۱۳۳۱ ورود جای بایران
 می باشد بر تپه جای در کشور ، بنده هم

از روزی که باین خدمت مشغول شده ام
 بهیچوجه اجازه ای برای ورود جای نداده ام
 و علاوه بیک هیئت نظارتی هم هست برای
 جای که در زمان بنده این هیئت تشکیل
 شد و مشغول رسیدگی هستیم و اما راجع
 بخلافکاریهائی که قبل از بنده شده بود
 بمعض این که بنده رفتم و مشغول شدم
 تحقیق و رسیدگی بوسیله کمیسیون شروع
 شد و آنهایی که این مقررات را زیر پا
 گذاشته بودند تحت تعقیب قرار گرفتند و
 هنوز هم مشغول تعقیب آنها هستیم و اما
 راجع به ترقی قیمت جای . یک عده از
 وارد کنندگان بفکر افتادند که در این
 موقع از این موقعیت و از مضیقه جای
 استفاده کنند و قیمت را ترقی بدهند و در
 همین جریان همانطوری که آقای کبهد
 فرمودند که هر کیلو جای به پانصد ریال
 رسید شاید دوروز این قیمت بطور مصنوعی
 بود ولی جای سازمان برنامه و جایهای دولتی
 در معرض حراج گذاشته شد و از طرف
 اداره تثبیت قیمتها کلیه اشخاصی که در این
 جریان بودند تحت تعقیب قرار گرفتند و بنده
 از اطلاعاتی که دارم نه تنها در طهران
 بلکه در شهرستانها قیمت جای بکیلومتری
 ۳۰۰ الی ۳۵۰ ریال رسیده است ، اما
 نکته ای که بنده میخواهم خدمت آقایان
 عرض کنم این است که اساساً در دوزه
 تحول نسبت به هر موضوعی یک اندازه
 اشخاص مشکشان است که از یک حال بیک
 حالت دیگر بر گردند فرض بفرمائید که
 مدتها انسان کفش میپوشید اگر یک چیزی
 اختراع بشود که خیلی راحت تر از کفش
 باشد خیلی از اشخاص هستند که مایلند
 باز همان کفش را بیوشند بنده خاطر
 هست که وقتی لکمیو اختراع شد و راه
 آهن در بعضی از کشورها حتی در امریکا
 و انگلستان مردم لکمیوها را می شکستند
 و واگنها را سنگسار میکردند بعد هم کم
 کم دیدند که بسیار چیز مفیدی است و همه
 استقبال کردند در خود طهران هم بودند
 اشخاصی که مایل نبودند تلفن در منزلشان
 باشند و میخواستند در منزلشان تلفن کشیده
 شود و امروز به التماس تلفن خواسته میشود
 جای کشور ، اگر از سازمان برنامه تهیه
 شود هیچگونه عیبی ندارد و همچنین از
 کسانی که جای خوب تهیه میکنند هیچ
 عیبی ندارد همین جای که آقایان در مجلس
 میل میفرمایند جای داخلی است و هیچ
 کدام از آقایان عدم رضایت ندارند و اغلب
 آقایان هم که میل میفرمایند راضی هستند
 منتهی اکثریت مصرف کنندگان کشور ما
 یعنی شاید در حدود ۱۳ و ۱۲ میلیون آنها
 کسانی نیستند که بطعم جای و تجملی
 بودن جای توجه داشته باشند و اهمیت
 بدهند ، آنها میخواهند یک جانی باشد که
 فقط بنوشند (مهندس غروی - کاملاً صحیح
 است) و جدا کثر قیمت جای تصور میکنم

کیلومتری ۱۲ تومان باید باشد (صحیح
 است)
 اگر آقایان ، همه عادت میکنند که کما
 اینکه خود بنده هم عادت کرده ام و آقایان
 هم عادت خواهند فرمود کم کم جایکار
 تشویق خواهند شد . البته بنده هم بهیچوجه
 مانع نخواهم بود که جای در حدود احتیاجات
 کشور از خارج هم وارد نشود ولی در
 صورتی که بکشت جای در داخل مملکت و
 رواج محصول داخلی مملکت ما صدمه ای
 وارد نیاید ، از طرف دیگر فرض بفرمائید
 که اجازه بدهیم ده هزار تن جای وارد شود
 یعنی ده میلیون کیلو ، هر کیلومتری که ده
 تومان هم قیمتش باشد میشود صد میلیون
 تومان ، در این موقع باین مضیقه ارزی که
 کشور ایران دارد بنده معتمد که صرفاً در
 حدود احتیاجات ما جای باید وارد شود ،
 آنهم طبق تصویب نامه اماد رسدست تحقیقاتی
 که شده جناب آقای دکتر ملک اسمعیلی
 شرح خواهند داد (احسن)

نایب رئیس - آقای معاون وزارت

داد گستری

دکتر ملک اسمعیلی - (معاون
 وزارت داد گستری) - بیک قسمت از مطالب را
 جناب آقای دکتر اخوی وزیر محترم
 اقتصاد ملی اینجانبیان کردند ، اما موضوع
 تعقیب کسانی که در وزارت اقتصاد ملی
 مخالف قانون انحصار تجارت خارجی رفتار
 کرده اند بنده مختصری بعرض آقایان
 نمایندگان محترم میرسانم ، بطوریکه خاطر
 آقایان محترم مستحضر است
 در اواخر سال گذشته برای توسعه کشت جای
 و مرغوبی جنس و تأمین مصرف داخلی جای
 و همچنین تشویق باغدارها ، یعنی کسانی
 که با اصلاح جایکارند مقرر شد که از اول
 سال جاری ورود جای و استفاده از سهمیه ای
 که از خارج باید وارد کنند فقط و فقط بیک
 شر کتهائی و اگذار شود و هر تاجری نتواند
 از این سهمیه استفاده بکند فقط و فقط آن
 شر کتهائی که بموجب مقررات تصویب نامه
 تشکیل میشود که آنها هم از صاحبان جانی
 و باغدار باشند فقط و فقط آنها بتوانند جانی
 را وارد کنند این تصویب نامه بشماره ۳۳۸۱۴
 و در ۱۲ ر ۳۰ به وزارت اقتصاد ملی ابلاغ
 شد ولی با اینکه در ماده ۲۳ سهمیه واردات
 سال ۱۳۳۱ که در تاریخ ۲۸ ر ۱۳۱۱
 انتشار یافته صریحاً قید شد که حق وارد
 کردن جای و استفاده از سهمیه فقط بشرکت
 هائی و اگذار میشود که طبق مقررات
 تصویب نامه نامبرده تشکیل شده باشد و علاوه
 بر این در فصل دوم فهرست کالاهای مجاز
 سهمیه سال ۳۱ شماره ردیف ۸ که مربوط
 بجای است تأمین سهمیه را صریحاً موقوف
 به تشکیل شر کتهائیکه عرض کردم نموده
 متأسفانه از تاریخ ۱۴ ر ۲۱ تا ۲۵ ر ۴
 ۳۱ تنها ۹۱ فقره پروانه برای جای در
 مرکز صادر شده (مهندس غروی - این شامل

آن چیز هائیکه در گمرک هم دارند هست یا
 نه) اگر اجازه بفرمائید آنرا هم عرض
 می کنم ، جناب آقای کبهد نماینده محترم
 سؤالشان سه قسمت می شود که با مستحضار
 میرسانم قسمت اول اینست که بیک نفر از
 بازرگانان در حدود چهار هزار صندوق پروانه
 ورود جای داده شده مطابق فهرستی که
 تهیه شده و تقدیم مقام محترم ریاست مجلس
 شورای ملی می شود به ۱۲ نفر بازرگانان
 یا نماینده بازرگانان که اسمهایشان را هم
 بنده ذکر کرده ام و تعداد صندوقها را هم
 نوشته ام ، امیر ظهیر ، عبدالرسول ، دانشور علی
 اکبر ، نمیدانم چی امیر قوایلو ، محمد حسین
 قمی ، محمد کریم زندی ، محمد علی مالکی
 عبدالعزیز عظیمی - احمد افشار به هر کدام
 ۱۲۰۰ باختلاف تا ۱۱۰۰ تا سه هزار
 صندوق پروانه ورود بجای داده شده که
 بیک اشکال در این است که فقط سه نفر از
 اینها جای را برای خودشان وارد کرده اند
 بقیه این اشخاص برای بازرگانان تبعه
 هندوستان جای وارد کرده اند و حال آنکه
 تبعه هندوستان ممنوع بوده اند از دریافت سهمیه و
 ورود جنس

(مهندس غروی - صحیح است) صورت ریز
 پروانه های صادره از مرکز که عبارتست
 از ۹۱ فقره ، برای ۲۸۳۲۳ صندوق جای
 میباشد که الان تقدیم شد ، ۱۲ فقره این
 مربوط به ۱۳۴۸ صندوق جای وارد در
 سال گذشته میباشد ، ایرادی باین قسمت وارد
 نیست و در سال گذشته ورود جای مشروط
 باین شرط نبوده است بنا بر این در آنجا
 اشکالی نیست و دستور جلو گیری بقیه جایها
 صادر شده ولی اینکه جناب آقای کبهد
 متذکر شدند که طبق اعلان اتحادیه جای
 ناران سوء استفاده هائی در مورد جانی شده
 بنده اینجا خواستم عرض کنم که متصدیان
 امر در وزارت اقتصاد ملی که عبارت از
 مدیر کل سابق وزارت اقتصاد و رئیس سابق اداره
 اقتصاد و رئیس سابق اداره صادرات و رئیس
 سابق اداره بازرگانی داخلی و رئیس سابق
 اداره پروانه ورود می باشد برخلاف مقررات
 تصویب نامه ای که عرض کردم که ورود جای
 مخصوص آن شر کتهاست و ورودش با آن
 شر کتهاست اینها عملیاتی کرده اند یعنی بغیر
 از شر کتهائی که در تصویب نامه قید شده
 اجازه ورود جای داده اند ، دستور تعقیب
 اینها را به دادسرای شهرستان تهران دادیم
 و مدتی هم در زندان بودند و بعداً با قید ضمانت
 معتبر آزاد شدند ، علت آزادیشان هم این
 بود که عرض کردم سوء استفاده ای ما کشف
 نکردیم فقط و فقط تعقیب آنها بعلت تخلف
 از مقررات قانون انحصار تجارت خارجی است که
 در آنجا این عمل را جرم شناخته و قابل
 تعقیب دانسته در ضمن میخواستم از موقع
 استفاده بکنم ، وزیر سابق اقتصاد ملی در
 مصاحبه خودش با مغیر روزنامه کیهان در
 تاریخ ۲۷ آذرماه ۳۱ در موضوع همین

جای سوء استفاده از آن متذکر شده اند که در آنوقتی که این کار شده نظر بر این بوده که سیاست متعادلی در این خصوص اتخاذ شود بطوریکه هم چایکاران داخلی حمایت شده و هم چای خارجی باندازه وارد کشور شود ضمناً هم علاوه فرموده اند که در ارقام سهمیه هیچ نظری بمنع ورود چای خارجی نبوده بلکه بجای ممنوعیت محدودیت بوده است بنده خواستم اینجا توضیح بدهم و عرض کنم موضوع ممنوعیت و محدودیت اینجا اصولاً بحث نیست ما بحثمان در این است که چای خارجی را باید شرکت هائی که بموجب تصویب نامه تشکیل خواهد شد باید وارد کنند نه تجاری که در آن شرکت ها نیستند (صحیح است) و این واقعاً نقض فرض بوده بنا بر این توضیح ایشان صحیح نیست و همین ممنوعیت بوده یعنی برای بازرگانان ورود چای ممنوع بوده (صحیح است) و ضمناً يك موضوعی را که جناب آقای کهید فرمودند بنده خواستم توضیح عرض کنم که در مقابل این چایهائی که وارد شده ارزی از طرف دولت داده نشده است یعنی جای نگرانی نیست که با این کمبود ارزی ارزی از طرف دولت داده شده باشد و چای وارد کرده باشد گفتم کلیه چایها بدون ارز از طرف بازرگانان وارد و دولت تمهیدی در مقابل بازرگانان راجع بازرز و فروش ارز نداشته است

مهندس غروی - آقا مکر مجانی بوده؟ من طبق ماده ۹۰ اجازه میخواهم برای رفع اشتباه باید توضیح بدهم
نایب رئیس - مگر شما مطلبی گفته شده است

خسرو قشقانی - مگر نمی دانید ایشان چائی هستند از طرف چائی توضیح می دهند.

مهندس غروی - مطالبی پشت تریبون گفته شده که باید توضیح بدهم و رفع اشتباه بکنم

نایب رئیس - نسبت بشخص شما که نبود آقای کهید بفرمائید
وکیل پور - بنده يك تذکره نظامنامه ای دارم

نایب رئیس - بعد از آقای کهید می توانید بفرمائید

کهید - بنده خیلی خوشوقتیم که این این قضیه چائی مورد توجه مخصوص جناب آقای نخست وزیر قرار گرفته و دستور رسیدگی داده اند و آقایان هم اینجا توضیح دادند فقط میخواهم عرض کنم البته مطلب همان است که آقایان تا حدی فرمودند علیالتهابه کسبکه رشوه می دهد همچوقت سند ثبت اسنادی یا چک نمیگیرد شاید هم اسکناس خورد بدهد و دلیلی ندارد وقتی که شافطملمی ببینید که این جنس ورودش ممنوع است یا تابع مقررات خاصی است یعنی کسبکه میخواهد این جنس را وارد کند باید طبق مقررات خاصی عمل کند آنوقت باو برخلاف مقررات پروانه می دهند، نمیتوان گفت جز سوءاستفاده چیز

دیگری بوده است، از آن گذشته بنده اطلاع دارم اشخاصی که دارای ۵۰ صندوق ۴۰ صندوق ۳۰ صندوق بوده اند و تقاضای اجازه ورود کرده اند با آنها اجازه داده نشده تلگرافاتی هم با آقایان نمایندگان آذربایجان مخابره کرده اند که آقایان چون بنده سؤال کرده بودم به بنده التفات کردند مثلاً فلان فرد ۷۰ صندوق اجازه خواسته، ارزی هم نخواسته است و برخلاف مقررات عملی انجام نداده باو نداده اند بعد يك مرتبه ۳ هزار صندوق بيکی داده اند این را من نمی دانم کجایش سوء استفاده نیست و از طرفی اگر سوء استفاده ای نباشد چه طور میشود چائی که كيلوثی ۱۲ تومان یا ۱۸ تومان است میشود ۶۰ تومان؟ البته این سوء استفاده شده، تاجر باید نفع ببرد و این نفع را هم باید از مردم بگیرد، از گلوی مردم میگیرد، او که ضرر نمیکند، بعقیده بنده باید حمایت کامل از چای داخلی بشود و در عین حال هم وسایلی تهیه شود یعنی دولت بساید تصمیمی اتخاذ بکند که روی هر فرته سوء استفاده ای از مردم نشود یعنی مصرف کننده بیچاره پول اضافه ای ندهد (صحیح است) و بنده تصور میکنم که جناب آقای دکتر مصدق خودشان این نظر را دارند و دستور تعقیب هم دادند و بنده باید از ایشان تشکر کنم چون چند روز پیش بنده خدمت ایشان شرفیاب بودم و بنده پیشنهادی خدمتشان تقدیم کردم عرض کردم هفت هزار صندوق چائی الان وارد مملکت شده است، يك عده ای با اجازه یکمده ای بدون اجازه این چایها را آورده اند توی مملکت و بطور قطع و یقین بدانید که اگر اجازه ورود چایها صادر شود باز مورد سوء استفاده قرار میگیرد و میبرند و قائم میکنند یا ننگه می دارند و بيك مبلغ اضافه ای خواهند فروخت بنده بایشان اینطور پیشنهاد کردم که بی نظری که قند الان بمردم داده می شود و شما يك دستگاه مرتبی دارید، بیاید پول این چائی را بدهید البته با توجه باینکه الان چائی در تمام دنیا صدی پنجاه و پنج تنزل کرده، که آن کسبکه قند میخورد جای هم بگیرد، منتهی سعی کنید که در آنجا يك کنترل بسیار دقیقی بشود که در آنجا هم سوء استفاده ای نشود و این چایها بدست مصرف کننده واقعی برسد بهر صورت تصور میکنم که این پیشنهاد مورد توجه ایشان قرار گرفته باشد و شاید در کمیسیوني باینمطلب رسیدگی بشود و اما اینکه آقای معاون وزارت دادگستری فرمودند که دولت از این باب ارزی نداده درست است بنده هم قبول دارم ولی روی هر فرته که مجانی نیامده است، بالاخره ارز کشور است که خارج شده، مال مردم است که داده شده، بعقیده بنده خبری که این وارد کننده این است که دولت بقیمت رسمی ارز پول اینها را بدهد و چائی را خودش بگیرد و اضافه صدی ۱۰

یا ۵۰ سود بدهد بصرف کننده و این حسنش این است که اول چای بقیمت واقعی بدست مردم میرسد دوم اینکه بدانند تخلف از مقررات نباید بکنند این پیشنهادی بود که بنده کردم و اینکه فرمودند ۲۸۳۲۳ صندوق وارد شده است بنده هم صورت دارم و بطور قطع و یقین بدانید آقایان این جای اعمال نفوذ شده یا پول داده شد مثلا والأچطور می شود برای يك کسی ۳ هزار صندوق چای پروانه صادر کنند ولی يك کسی که ۷۰ صندوق خواسته نداده آقای شستری جنابعالی بفرمائید، آقای امامی اهری، آقای گنجهای اینها همه آمده اند ۶ ماه ۷۰ تا صندوق بهشان اجازه نداده اند، این عرایضی که من میکنم اینها را اطلاع دارم، خلاف نیست، این اجازه ورود چای را بچه دلیلی داده اند ملاحظه بفرمائید، بارنامه کشتبهای باری را گرفته اند ضمیمه کرده اند و برده اند آنجا و پروانه صادر کرده اند این هیچ گفتگو ندارد و بنده خواستم يك ترتیبی اتخاذ بفرمائید که اینطور جریانات پیش آمده نکند کشور مادر حدود ۱۰ هزار تن چای مصرف دارد (مهندس غروی - اشتباه میفرمائید) ده هزار تن هم ندارد طبق احصائیه ای که چند روز پیش منتشر شده بود ده هزار تن و کسری واردات سال پیش و پنج هزار تن هم تولید داخلی (مهندس غروی - این آمار درست نیست مطابق آمار گمرک ۶۸۰۰ تن است) (اخگر - بقیه اش هم از طریق قاچاق است) یکی از نمایندگان هم يك یادداشتی بنده مرقوم فرموده اند که در موقعیکه پروانه چای صادر کرده اند جناب آقای دکتر اخوی در آنجا بوهاند و این عمل در غیاب ایشان صورت گرفته است البته ایشان که خودشان پروانه صادر نمی کنند دستگاهی هست و بالاخره آن دستگاه مشغول کار است و آن دستگاه تحت تأثیر قرار گرفته و در اینکه سوء استفاده شده بنده یقین دارم (کریمی - باید تنبیه بشوند) و بعقیده بنده باید بانهایت بی رحمی و جدیت بدون ذره ای ترحم دولت مرتکبین را تنبیه کند آقا بنده که ممکن است بی رحمی بضرر یکمده ای تمام بشود ولی وقتی که بفتح جامعه باشد باید حتماً آنرا اعمال کرد آقایان این مملکت خواهی نخواهی باید خودش روی پای خودش بایستد، باید جلو گیری از قاچاق بشود، باید ترتیبی اتخاذ کنیم که قاچاق برای قاچاقچی صرف نکند وقتی که قاچاقچی با امور دولت هم دست میشود، بطور قطع بد این وضعیت بهتر از این نمی شود بنا بر این بنده از آقایان تشکر میکنم که جواب سؤال بنده را داده و نظر بنده را تأمین کردند و در عین حال بنده معتمد که چایهای وارده را از وارد کنندگان بگیرند و پولش را با قیمت رسمی ارز بهشان بدهند و جای راهم با يك صدی ده سود بمردم بدهند که استفاده کنند و در عین حال مرتکبین را هم شدیداً تنبیه بفرمائید

نایب رئیس - آقای معاون وزارت دادگستری، استدعا میکنم مختصر بفرمائید

دکتر ملک اسفندیلی - عرض اینکه فرمودند جناب آقای که بنده عرض کرده ام سوء استفاده ای شده بنده چنین عرضی نکردم عرض کردم کارها شده امامادلیلی پیدا نکردیم برای استفاده البته روی منطق و فکر و عقل ممکن است بگوید برای چه این کار را کردند اما بنده در محکم فقط این را میتوانم بگویم که آقا اینها مخالف انحصار تجارت خارجی عمل کرده اند و ضمناً هم سوء استفاده کردند بنده عرض کردم الان وزارت دادگستری مشغول تعقیب قضیه است و لایل سوء استفاده هم که پیدا شد البته به محکم خواهد رفت بنده عرض نکردم که سوء استفاده نشود عرض کردم تا بحال دلایلی پیدا نشده است (۱۱) - **تقدیم تقاضای طرح لایحه تقدیمی دوره شانزدهم راجع به حمایت مسلولین بوسیله آقای کریمی**

نایب رئیس - آقای کریمی، يك طرحی است راجع به حمایت از کارگران مسلول که در دوره شانزدهم مجلس تقدیم شده بود در کمیسیونها مانده است با مضای آقایان نمایندگان رسیدن تقدیم مقام ریاست میکنم

نایب رئیس - آقای وکیل پور، ماده ۱۶۹ وقتی که از یکی از آقایان وزراء سؤال میشود موظف و مکلف هستند که ظرف یک هفته بیایند و جواب بدهند و اگر حاضر نشدند رئیس مجلس موظف است که بازخواست بکند الان مدتی است که بنده از آقای وزیر دارائی سؤالی راجع بلوای استخدامی کرده ام و در يك چنین موقعی که کارمندان دولت تحت فشار و مضیقه مشغول واقع شده اند کمال ضرورت را داشت که توضیحات لازم را عرض کنم متأسفانه آقای وزیر دارائی حاضر نشدند حالا بنده نمیدانم این تقصیر آقای رئیس مجلس شورای ملی است که بازخواست نکردند یا مقصر ایشان هستند (مهندس غروی - منظور قصور است تقصیر نیست) بنده هم منظورم قصور است

نایب رئیس - خواستم باستحضار آقای وکیل پور برسانم که آقای وزیر دارائی مدتی است اعلام کرده اند که برای جواب حاضر هستند و امروز هم چون جنابعالی اطلاع ندادید که حاضرید قبلاً ایشان هم اینجا بودند و چون وقت باقی نیست بنده تلفن نکردم که ایشان تشریف بیاورند و سؤال جنابعالی برای اولین جلسه بدم مطرح خواهد شد (۱۲) - **تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه**

نایب رئیس - فعلاً با اجازه آقایان جلسه را ختم میکنم، جلسه بعد روز پنجشنبه ۲۵ دیماه ساعت نه و ربع صبح (مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد) **نایب رئیس مجلس شورای ملی** **محمد ذوالفقاری**